

Tako kot ob vsaki dosednji izdaji tudi tokrat strokovni in tiskarski škrti gotovo niso povsem zaspali. Med tovrstne napake sodi strokovno sporna oznaka "urbanizirana mestna naselja" (stran 27). Edina večja pomanjkljivost oziroma glede na to, da gre za atlas, kar napaka, ki jo lahko očistimo njegovim pripravljalcem, je grob oblikovalski poseg v pripravo tematskih kart Slovenije. Slednje so namreč delno prekrite z manjšimi kartami ali fotografijami. To je sicer morda oblikovalsko všečno, kartografsko in informacijsko pa ni sprejemljivo. Podobno nesprejemljivo kot bi bilo na sredino platna nekega likovnega dela nalepiti list z življenjepi som avtorja, ali del članka v časopisu prekrili z reklamo.

Izdajateljem želimo, da bi jim tudi v bodoče uspelo ohraniti visoko kakovostno raven atlasa ter poiskati čim boljši kompromis med kakovostjo gradiv in tiska, željo po ažurnosti ter na drugi strani kupno močjo bralcev. Za konec pa si samo še zaželimo, da ne bi bilo potrebno dolgo čakati na digitalno različico nove izdaje atlasa.

Marko Krevs

Kongres evropskih študentov geografije na Pohorju

Zveza najaktivnejših mednarodno dejavnih društev evropskih študentov geografije in sorodnih prostorskih ved – EGEA (*European Geography Association for students and young geographers*)* je v letu 2006 Društvu mladih geografov Slovenije (DMGS)** zaupala organizacijo Regionalnega kongresa Evromediterranske regije. Kongres *Challenging Europe – facing ideas, finding solutions* (Izziv

*Evropi – sveže ideje, nove rešitve**** se bo med 24. in 28. aprilom 2006 odvijal v vasi Gorenje pri Zrečah na Pohorju. Udeležilo se ga bo 70 študentov geografije iz domala vseh evropskih držav.

S pomočjo tematskih delavnic in referatov domačih in tujih študentov bomo razpravljali o nekaterih tematikah, ki zadevajo tako Evropo kot tudi ostali svet (varovanje okolja, trajnostni razvoj, konfliktnost interesov v pokrajini, možnosti razvoja turizma, regionalno planiranje, problematika spreminjene vloge podeželja, varovanje pred naravnimi nesrečami in manjšinska problematika). Udeležencem bomo na primeru Pohorja in širše okolice predstavili, kako se z omenjenimi problematikami spoprijemamo pri nas. Organizatorji želimo s pomočjo diskusij in izmenjave mnenj med udeleženci priti do novih, svežih idej za reševanje navedenih problematik, ki so skupne številnim državam – le pristopi so različni. Ugotovitve posameznih delavnic in povzetke referatov namestavimo objaviti v zborniku.

Organizirana bo tudi celodnevna ekskurzija po vzhodnem delu Slovenije (južni obronki Pohorja, Velenje, Maribor). V večernih urah bomo s peštrimi in zanimivimi kulturnimi in zabavnimi programom poskrbeli tudi za dobro vzdušje (slovenski in evropski večer). Konec aprila 2006 se nam torej obeta pešter, razburljiv in nepozaben teden! Da nam ga le ne bi aprilsko vreme preveč zagodilo!

* *Podrobnosti o organizaciji EGEA lahko izveste na spletnem naslovu:* <http://egea.geog.uu.nl>.

** *Več o DMGS na spletnem naslovu:* <http://www.dmgs.org/>.

*** *Kongresno spletno stran lahko obiščete na:* <http://www.dmgs.org/kongres>.

Tajan Trobec

Varšavski regionalni forum 2005:

Središčna in obrobna območja v Srednji in Vzhodni Evropi

Varšavski regionalni forum (*Warsaw Regional Forum*) je pobuda, ki temelji na obstoječih vezeh med geografi, ekologi in predstavniki regionalnih študij iz Srednje in Vzhodne Evrope. Gonilo foruma sta Inštitut za geografijo in prostorsko organizacijo Poljske akademije znanosti in Poljsko geografsko društvo, ki sta do sedaj pripravila že tri regionalne forume. Tokratni je od 7. do 8. oktobra 2005 potekal v Varšavi na temo središčnih in obrobni območij v Srednji in Vzhodni Evropi (*The core and peripheral regions in Central and Eastern Europe*).

Udeležilo se ga je skoraj 100 geografov, ekonomistov, sociologov, arhitektov in planerjev iz Srednje in Vzhodne Evrope ter nekaj predstavnikov iz preostalih delov Evrope (Italija, Belgija, Švedska). Predstavljenih je bilo več kot 40 referatov, ki so vključevali teme s področja prostorskega planiranja in razvoja, urbane geografije, demografskih sprememb s poudarkom na staranju prebivalstva v obrobni regijah, čezmejne sodelovanja ter prostorske dostopnosti in regionalnih razlik.

Vsakemu referatu in vsebinskemu sklopu so sledile razprave, ki so bile vsebinsko in metodološko zelo tehtne. Slovenijo sta na forumu z referatoma zastopala predstavnika Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (Monika Benkovič Krašovec in Simon Kušar).

Zadnje dejanje foruma je bila panelna razprava, na kateri se je oblikovalo nekaj zaključnih sklepov. V njej so sodelovali Lisa van Well (Švedska), Piotr Korcelli (Poljska), Pietr Saey (Belgija), Gabor Nagy (Madžarska) in Antonin Vaishar (Češka). Razpravljalci so opozorili na naraščanje regionalnih razlik na inter- in intraregionalni ravni ob hkratni konvergenci med državami Evropske Unije. Tudi znotraj središčnih območij, v katerih prihaja do polarizacije gospodarskega, socialnega, demografskega in prostorskega razvoja, nastajajo obrobna območja, zato je mogoče govoriti o modelu središče-obrobje na različnih ravneh.

Razlogi za nastanek periferije so povezani predvsem z evklidsko oddaljenostjo in z oddaljenostjo od (politične) moči odločanja. Obrobnost (periferija) sama po sebi ni nič slabega, saj je tudi v teh regijah veliko razvojnih potencialov, kot sta na primer relativno visoka kakovost življenja in možnosti za razvoj turizma. Obrobna območja so celo potrebna, saj omogočajo delovanje gospodarstva. Pojavlja pa se vprašanje, kdaj je tisti trenutek, ko mora država s svojo regionalno politiko aktivno poseči v nastale regionalne neenakosti. Izpostavljeno

je bilo stališče udeležencev, da je potrebno organizirati gospodarstvo na tak način, ki ne bi dovoljeval izkoriščanja obrobni območij, ter da je potrebno ponovno oblikovati državo blaginje. Odnosi med središčnimi in obrobni območji so zelo dinamični, a tudi obstojni in ne dokončni, kar se je v zgodovini že večkrat pokazalo.

Pred uradnim začetkom foruma so poljski gostitelji pripravili dvodnevno ekskurzijo na najbolj in najmanj razvita območja v varšavski regiji. Prvi dan smo se oglasili na občini Lomianki, ki se nahaja na zahodnem obrobju Varšave. Občina meri le 38 km², vendar v njej prebiva 28.000 prebivalcev. 95 % površine občine pokrivajo območja enodružinskih hiš. V občini je močno razvita obrt. Največji problem predstavlja pomanjkanje prostora za nadaljni razvoj, saj je na eni strani omejena z naravnim parkom, na drugi strani pa s poplavnim območjem ob reki Visli. V mestu Plock smo se peljali mimo največje rafinerije, ki je v lasti družbe Arlen. Zgrajena je bila v 60. letih 20. stoletja. Danes v njej predelajo 17 milijonov ton ruske nafte letno. Naslednji dan smo v mestu Torun obiskali geografe, ki se ukvarjajo predvsem s preučevanjem ledeniškega reliefa in hidrografijo Visle.

Tok Visle je večinoma še naraven, saj načrt energetske izrabe ni bil uresničen. Na njej je nastala le ena hidroelektrarna (Woclawek s 160 MW), kjer pa se srečujejo z velikimi težavami zaradi plavajočega ledu in rečne erozije pod zajezitvijo.

Ekskurzija se je sklenila z obiskom občine Rościszewo med Torunom in Varšavo. Občina ima drugi najnižji proračun v vojvodstvu. Kljub omejenim finančnim virom in slabim pogojem za kmetovanje (kljub namakanju slaba prst, razdrobljenost kmetij) je v zadnjem času zaradi lobiranja poslanca (po izvoru iz občine) v parlamentu in zaradi zelo aktivne občinske uprave prišlo do občutnejšega napredka. Prebivalci se lahko veselijo nove osnovne šole in gimnazije (v Sloveniji bi bila to popolna devetletka), nove podružnične osnovne šole, obnovljenih cerkva, gradnje kanalizacije in podobno. Del prebivalcev se dnevno vozi v bližnja zaposlitvena središča, večina pa je ali brezposelna (24 % stopnja registrirane brezposelnosti) ali pa se ukvarjajo s kmetijstvom. Obiskali smo tudi kmetijo, ki je pred kratkim dobila evropska sredstva za modernizacijo. V treh hlevih imajo 120 krav molznic. Kljub veliki (70 ha) in moderni kmetiji ima gospodarica le praktične izkušnje s kmetovanjem, srečuje pa se tudi z velikim pomanjkanjem delovne sile, saj sama z možem v času velikih kmečkih opravil ne moreta postoriti vsega dela.

Predstavljeni prispevki bodo objavljeni v publikaciji Europa XXI ali v kateri drugi geografski reviji, ki izhaja na Poljskem. Povzetke referatov je mogoče prebrati na http://www.igipz.pan.pl/wydarzenia/warsaw_forum.htm. Prihodnje leto bo regionalni forum v Budimpešti (ali pa ponovno v Varšavi) z novo aktualno temo.

Simon Kušar

Varšava postaja najpomembnejše poslovno središče v Srednji Evropi, kar dokazuje pospešena gradnja novih poslovnih stavb in hotelov (foto: Simon Kušar).